

20.12.2012

Sosiaali- ja terveysministeriö**Kuntoutuksen toimialayhdistyksen lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä annetun lain ja sähköisestä lääkemääräyksestä annetun lain muuttamisesta**

Kuntoutustoimialalla toimivat palveluntuottajat ovat lähtökohdiltaan ja toimintalogiikaltaan monella tavalla samanlaisia kuin muut keskeiset yksityisen terveyssektorin toimintalat. Asiakastietojen ylläpitoon ja kirjaamiseen liittyen kuntoutustoimialalla on kuitenkin omaleimaisuutta. Tämä johtuu mm. palvelutuotannon luonteesta. Toimialan palveluntuottajat mm. hyödyntävät toiminnassaan tietojärjestelmiä ja järjestelmien osia, joita muilta yksityisen sektorin palveluntuottajilta ei löydy.

Kuntoutuksen toimialayhdistykseltä ei ole asiaan liittyen lausuntoa pyydetty. Katsomme kuitenkin, että näkemyksiemme esiintuominen tässä yhteydessä on perusteltua. Sähköinen tiedonhallinta ja sosiaali- ja terveydenhuollon kansalliset tietojärjestelmäpalvelut tulevat näkymään painokkaasti toimialayhdistyksen vuoden 2013 toiminnassa.

Kuntoutuksen toimialayhdistys on vuonna 2011 perustettu kuntoutuksen toimialan edunvalvontaorganisaatio. Yhdistyksessä on tällä hetkellä jäsenenä viitisentoista keskeistä kuntoutuksen palveluntuottajaa. Toimillaan yhdistys vaikuttaa keskeisiin kuntoutuspalvelujen tuottajia koskettaviin strategisiin kysymyksiin.

Lausuntopyynnössä annetut kysymykset

Millaisella aikataululla sähköisen lääkemääräyksen yksinomainen käyttö voitaisiin toteuttaa?

Nykyisten vaatimusten mukaan kaikkien yksityisten palveluntuottajien ja niiden tiloissa toimivien itsenäisten ammatinharjoittajien tulee liittyä eReseptiin 1.4.2014 mennessä. Tämä aikataulu tulee olemaan osalle yksityisistä palveluntuottajista varsin haasteellinen.

Yksityisten kuntoutuspalvelujen tuottajien toiminta on pääsääntöisesti sen luonteista, että lääkemääräyksiä annetaan rajallisesti. Toiminnan luonne tulisi huomioida sääntelyssä. Ominaisuuksiltaan ja vaatimustasoltaan kevyempi sekä kustannuksiltaan edullisempi ns. kevyt eResepti-palvelu, tulisi olla mahdollista ottaa käyttöön mahdollisimman pian. Tämä tekisi osaltaan nykyisessä aikataulussa pysymisen realistisemmaksi.

20.12.2012

Muita huomioita luonnoksesta

Kuntoutuksen toimialayhdistys ottaa lausunnossaan kantaan seuraaviin asiakastietojen sähköisestä käsittelystä annetun lain muutosesityksiin.

Palvelujen antajan omavalvonta

Yrityksille syntyy hallinnollisia kustannuksia, kun ne keräävät, muokkaavat ja/tai toimittavat tietoa viranomaisille ja kolmansille osapuolille. Monet näistä kustannuksista aiheutuvat toimista, joita yritys ei tee oman liiketoimintansa tarpeista, vaan pelkästään lainsäädännön vaatimusten vuoksi. 19 g §:ssä esitetty omavalvontasuunnitelma sekä tarvittavan seurannan ylöskirjaaminen lisäävät terveyspalvelujen tuottajien hallinnollisia menettelyjä ja kustannuksia.

Onkin suotavaa, että palvelujen antajan omavalvontaan liittyvät erilaiset seuranta- ja raportointivelvoitteet ovat hyvin perusteltuja ja ennen kaikkea toteutustavaltaan mahdollisimman kevyitä. Jatkossa huomio tulee kiinnittää siihen, että THL:lle annettua tarkempien määräysten anto-oikeutta käytetään harkiten.

19 i §:n muotoilu on perusteltu. On hyvä, että palvelujen tuottajalle annetaan mahdollisuus järjestää vastuuhenkilöön liittyvät kysymykset itse parhaaksi katsomallaan tavalla.

Vaatimustenmukaisuudesta

Ehdotetun 5 c luvun 19 l §:ssä määritellään vaatimustenmukaisuuden peruuttamisesta. Saman luvun 20 f §:n 2 momentin perusteella Valviralla on oikeus kieltää tietojärjestelmän käyttö. Vaikka yllämainituissa pykälissä esitetyt peruuttamis- ja käyttöoikeuden kieltotoimenpiteet ovat oletettavasti äärimmäisiä toimenpiteitä, tulisi näissä tapauksissa huomioida yksityisen palveluntuottajan oikeusturva. Pykälien muotoilun mukaan tarkastuslaitoksilla ja Valviralla on oikeus toimenpiteisiin, joilla oletettavasti on vaikutuksia niin palveluntuottajan palvelutuotantoon kuin toiminnan kustannuksiin.

Yksityisen palveluntuottajan tulee perustella olemassa olonsa oikeutus jokaisen asiakkaan kohdalla. Tämä edellyttää mm. onnistunutta palvelukokemusta. On kohtuutonta, jos terveyspalvelujen tuottajasta riippumattomista syistä johtuen, palveluprosessi vaikeutuu tai jopa estyy.

Kuntoutuksen toimialayhdistys ottaa lausunnossaan kantaan seuraaviin sähköisestä lääkemääräyksestä annetun lain muutosesityksiin.

Potilaan informoiminen

Pykälän 2 momentissa kunnalliselle sosiaali- ja terveydenhuollon yksikölle annetaan oikeus järjestää potilaan informoiminen hankkimalla palvelun erikseen tehtävän sopimuksen perusteella muulta palvelujen tuottajalta. Ei ole perusteltua, että kunnallisilla palvelujen tuottajilla on tässä asiassa erioikeuksia muihin palvelujen tuottajiin nähden. Myös yk-

20.12.2012

sityisellä palvelujen tuottajalla tulee olla mahdollisuus järjestää asia parhaaksi katsomallaan tavalla.

Maksut

Pykälässä 25 säädetään sähköisen lääkemääräyksen ja sen toimitustietojen tallentamisesta, varmentamisesta sekä reseptikeskuksen, reseptiarkiston ja lääketietokannan tietojen käytöstä perittävästä palvelun tuottamisesta aiheutuvien kustannusten kattamisesta. Vuoden 2013 aikana on tarkoitus määritellä yksityisen sektorin KanTa-palveluiden käyttömaksut. Mahdollisimman aikainen määrittely on toivottavaa, jotta palveluntuottajat pystyvät huomioimaan maksut vuoden 2014 toiminnassa.

Tavoitteena tulee olla oikeudenmukainen käyttömaksujen kohdentaminen. Apteekkien kohdalla objektiivisimmaksi maksuperusteeksi on valmistelun perusteella todettu apteekin toimittamien eReseptien lukumäärä. Mallissa maksurasitus kohdistuu täsmällisesti niille apteekkeille, jotka toimittavat sähköisiä lääkemääräyksiä. Tämä malli on perusteltu vaihtoehto myös yksityisten palveluntuottajien maksuperusteeksi.

Kunnioittaen,

Jarno Talvitie
Elinkeinopoliittinen asiantuntija